

Nr 287.

Av herr Nolin m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 271, med förslag till förordning om nöjesskatt, m. m.

I proposition nr 271 har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag till förordning om nöjesskatt, åsyftande att mera definitivt omreglera nöjesskatten på så sätt, att denna i stort sett skall fördelas med hälften på staten och hälften på kommunerna, vilka skola ombesörja uppbörden och redovisningen.

Redan när nöjesskatt första gången infördes föreslogs från många håll och bl. a. i det s. k. Landénska nöjesskatteförslaget, att nöjesskatten skulle givas karaktären av ren statsskatt. Sålunda uttalade statskontoret år 1917 i sitt yttrande över nämnda förslag, att om en nöjesskatt i möjligaste mån anordnades som en verklig lyxskatt, goda skäl talade för att den skatteförmåga, som framträdde i utgiften för offentliga nöjen, toges i anspråk för bestridande av det allmännas utgifter. Vid remissen av den promemoria angående nöjesskatt, som borgmästare J. Laurin i februari 1940 utarbetat inom finansdepartementet och som ligger till grund för förevarande proposition, har statskontoret intagit ånyo en liknande ståndpunkt. Ämbetsverket har visserligen icke velat förneka att ett slopande av den kommunala nöjesskatten för många kommuner kan medföra ekonomiskt avbräck, men med hänsyn till de stegrade kraven på statskassan har det icke velat tillmäta detta förhållande avgörande betydelse. Statskontoret har vidare framhållit att kommunerna numera komma i åtnjutande av väsentligen större bidrag än vad fallet var år 1919, då den nyinförda nöjesskatten gjordes kommunal. Praktiska skäl skulle emellertid enligt statskontorets yttrande göra det lämpligast att uppbörden av skatten även i fortsättningen omhänderhas av kommunerna, vilka borde tillerkännas en viss mindre andel av skatten såsom skälig uppbördsprovision. Förslagsvis har statskontoret fixerat denna till 10 procent av skatten. Med hänsyn till att de berörda kommunerna icke alltför hårt skulle drabbas av nöjesskattens förstatligande i samband med ett beslut härom, har statskontoret vidare ifrågasatt särskilda övergångsbestämmelser. Kommunernas andel i nöjesskatten borde under det första övergångsåret fastställas till förslagsvis högst 30 procent av den inlutna skatten, och denna procentsats borde under de följande fyra åren successivt sänkas ned till den ovan angivna uppbördsprovisionen. I kommuner, där nöjesskatt för närvarande ej utgår, borde gottgörelsen för bestyret med skatteuppbörden genast fixeras till 10 procent. Även länsstyrelsen i Malmöhus län har uttalat som sin principiella ståndpunkt, att nöjesskatten bör vara en ren statlig skatt, enär nöjesskatten gynnar vissa kommuner på bekostnad av andra och någon rationell grund för en kommunal nöjesskatt därför torde vara svår att framleta. Den

ojämna fördelningen av nöjesskatten framträder, fortsätter länsstyrelsen, med all önskvärd tydlighet ifråga om en sådan nöjesinställning som det s. k. Saxtorpsloppet, vid vilket tvenne kommuner utan några som helst kostnader av något slag få uppbära högst avsevärda skattebelopp enbart av den anledningen att tävlingen köres över allmän väg, vilken genomskär samhällena ifråga.

För vår del måste vi finna, att de ovan anförda skälen både principiellt och praktiskt äro starkt bärande. Nöjesskatten verkar mycket ojämnt. Den missgynnar i stor utsträckning landsbygdens befolkning till förmån för stats- och industrisamhällena, dit befolkningen och särskilt då ungdomen från den omkringliggande bygden strömmar för att besöka nöjesetablissemangen av alla de slag. Men även mellan landsbygdens olika kommuner skapar skattesystemet ingen rättvisa. Ofta ligger danspalatset eller folkparken eller biografen i en grannkommun, dit ungdomen regelbundet "vallfärdar" och som kan profitera därav genom nöjesskatten. Även om skatten numera gjorts kombinerad statlig och kommunal, kvarstår det förhållandet att stads- och industrisamhällena fortfarande gynnas på landsbygdskommunernas bekostnad och att orättvisor mellan landsbygdskommuner fortfarande uppstå.

Nöjesskatten bör därför enligt vår mening läggas på rent statlig basis. Härvid torde man även böra överväga att gå ett steg längre än vad statskontoret i sitt ovan angivna yttrande föreslagit. Det besvär, som kommunerna ha med uppborren, är icke ringa, och ofta är icke den kommunala förvaltningen anpassad efter dylika uppgifter. Kommunernas andel kan även bli mycket obetydlig och föga svarande mot uppborrens besväret i de fall, då nöjesskatten på orten är föga inbringande. Det låge närmare till hands att låta uppborren, redovisningen och kontrollen handhavas av polismyndigheterna på orten, som ju ändock i viss utsträckning få biträda vid nöjestillställningar. I så fall behöfve det icke utgå någon uppborrsprovision till kommunerna.

Däremot skulle otvivelaktigt nöjesskattens borttagande för vissa kommuner innebära en förhållandevis kännbar minskning i inkomsterna, vilken kan bli särskilt kännbar i de fall, då kommuner bundit nöjesskatte-medel för fortlöpande utgifter av kulturellt eller annat slag. Med hänsyn härtill borde under en viss övergångstid, förslagsvis 5 år, och möjligen med en fallande skala en viss andel av nöjesskatten tillkomma åtminstone de kommuner, där nöjesskatt hittills utgått.

Vi vilja därför föreslå, att den av Kungl. Maj:t nu föreslagna nöjesskatteförordningen endast ges giltighet t. o. m. den 30 juni 1941, samtidigt som riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning och förslag till 1941 års lagtima riksdag om sådan omläggning av nöjesskatten, att denna helt förstatligas.

Med hänvisning till vad vi ovan anført hemställa vi,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om nöjesskatt m. m. ville besluta

dels att nämnda förordning endast göres giltig t. o. m. den 30 juni 1941;

dels att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag till 1941 års lagtima riksdag om sådan omläggning av nöjesskatten, att denna efter en viss övergångstid helt förstatligas.

Stockholm den 31 maj 1940. •

C. Oscar Nolin.

Ernst V. Staxäng.

Arvid Karlsson
i Granebo.